

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ה אלול תשפ"א | דף היומי בבלי: ביצה ב | דף הכולל: יומא פו.
דף היומי בהלכה: מסימן תרל"ט סעיף ב' עד אמצע סעיף ב' "ומי שיחמיר על עצמו".
מוסר: זכור למרים - מתחילת פרק י"ט עד "ונבאר דבריגו במשל".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יז עד פרק יט 'והנה גמילות חסדים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

ערב ראש השנה, 34: 11, שוטרים דופקים בדלת | הגנב המוזר מקווינס | "הרגע המדהים שחוויתי באנטבה" | 2225

הדרך שלך מסכת סוכה

הנהלת 'דרשו' העולמית מברכת את רבבות אלפי לומדי 'הדף היומי'
לרגל סיום מסכת סוכה - ותחילת מסכת ביצה
יהי רצון שכשם שעזרנו הקב"ה לסיים מסכת זו, כך יעזרנו להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם

הסיפור היומי

שנה אחת קרא הרבי מבעלזא זי"ע לאחד הבחורים המשמשים בקודש, וביקש ממנו בקשה לא שגרתית. "ברצוני לשתול כאן בחצר גינת נוי קטנה עם צמחים ופרחים מהודרים". הדבר היה לפלא, מה לו לצדיק זה שראשו בשמים, ולגינות נוי?

רק בסופה של אותה שנה התבררה למפרע כוונת קדשו של הרבי

העומדים לשרת לפניו בקודש, והטיל עליו משימה עלומה... "ברצוני", פתח הצדיק, "לשתול כאן בחצר הבית גינת נוי נאה, היא אינה צריכה להיות גינה גדולה, מספיק לי גינה קטנה עם ערוגת צמחי פרי ופרחי נוי מהודרים, כשאר הערוגות היפות שבארץ הקודש".

המשמש, שכבר היה רגיל גם במשימות מסתוריות שונות, לא

הרה"ק המפורסם רשכבה"ג רבי אהרן קדוש ה' מבעלזא צוק"ל ניצל כידוע יחידי מכל משפחתו הענפה בנסים נפלאים מגיאת התופת, הוא עלה לשכון כבוד בארץ הקודש וקנה לו נחלה בעיר 'תל אביב' יצ"ו, שהיתה באותם ימים מלאה חכמים וסופרים והרבה צדיקים קבעו משכנם בה.

באחת השנים קרא הצדיק לאחד מן הבחורים המשמשים

כל הכלים כולם בלי יוצא מן הכלל! אף רץ המשמש אל הגינה הקטנה, הוציא את כל כלי העבודה, עטפם וארזם יפה, והביאם אל הצדיק.

תיכף כשראה הרבי את כלי העבודה ביד המשמש, קם בהתלהבות ממקום קדשו נטל את חבילת הכלים וניגש עמהם אל הארון שבפינת החדר, תחב את כל החבילה פנימה והניחה באחת הפינות הפנימיות שבמעמקי הארון. לאחר מכן חזר והתיישב על כיסא קדשו, וכשחיוך של שמחה נסוך על פניו פנה אל המשמש ואמר:

"עתה תבין את כוונתי. כאשר זיכני הבורא ב"ה ברוב רחמי להתגורר כאן בארץ הקודש, ברצוני לקיים בה את מצות השמיטה כראוי, לשם כך ביקשתי ממך לשתול את הגינה הנאה הזו, לעבדה ולשמרה כל שנה השישית, לגדל בה את כל הנטיעות הפרחים והצמחים. והנה עתה בפרוש עלינו השנה השביעית, יהיה גם לנו חלקת אדמה ונוכל לקיים את המצוה בהידור, להשבית את כל מלאכות הקרקע, להפקיר את השדה, ולהימנות עם 'גיבורי כוח עושי דברו'!

"וכדאיתא במדרש (ריש ויקרא רבה א,א): 'גבורי כח עושי דברו (תהלים קג, כ) - במה הכתוב מדבר, א"ר יצחק בשומרי שביעית הכתוב מדבר. בנוהג שבעולם אדם עושה מצוה ליום אחד, לשבת אחת, לחודש אחד, שמא לשאר ימות השנה. ודין חמי חקליה ביירה כרמיה ביירה [רואה את שדהו בור, ואת כרמו בור] ויהבי ארנונא ושתיק [ועוד משלם מס על הקרקע, ובכל זאת שותק], יש לך גיבור גדול מזה?"

(טיב הקהילה)

שאל שאלות רבות, ולאחר התייעצות עם הגבאים האחראים על מעון הקודש, הוזמן 'גנן' מומחה אשר ייעץ על פי תנאי המקום איזה מין גינה ניתן לשתול בחצר, ואף המליץ על הזרעים ועצי פרי ופרחי נוי הראויים לצמוח יפה באותה חלקת שדה.

תיכף יצא הבחור המשמש למשימת הקודש שהוטלה עליו, קנה מעדר ואת חפירה, דלי ומגרפה ושאר כל הכלים הנצרכים לעבודת הקרקע, וכן את הזרעים הנצרכים לזריעת הקרקע, ואת שאר כל החומרים, ולאחר שהיה הכל מן המוכן בידו נכנס אל הרבי והודיעו שהנה יש בידו את כל הנצרך לגינה כפקודת קדשו. שמח הרבי מאוד, וביקשו אם יוכל הוא לשאת בתפקיד האחראי על הגינה שלו. הבחור נענה בשמחה וקיבל עליו את מלאכת השדה לעשות רצון צדיק. תיכף יצא האיש לפעלו ולעבודתו, הוא עיבד את הקרקע, שתל את הזרעים והפרחים, זיבל והשקה, ודאג במסירות לכל גידולי הגינה של הרבי.

הרבי הק' מצידו היה מתעניין אצלו תדיר כיצד הוא פועל ועושה במלאכת השדה, ואם הכל נעשה למישרין, והבחור מצידו היה מדווח מפעם לפעם על מצב הגינה, ומתייעץ ושואל בכל שאלה שהתעוררה ובבחירת סוגי הצמחים והפרחים שישתלו בגינה.

הדבר היה לפלא, מה לו לצדיק, שראשו ורובו וכל כולו נתונים למלאכת שמים, עם עבודות קרקע של אנשי השדה ושל חקלאים? אך הם כבר הורגלו לתפקידים ומשימות לא מובנות, שפעמים רבות לאחר זמן התברר רצון הצדיק והובנה כוונתו למפרע.

אותה שנה היתה שנת ערב שמיטה, והנה בהגיע חודש אלול, בשלשים יום שלפני השנה השביעית, קרא הרבי לאותו משמש וביקשו להביא אליו את כל כלי העבודה השייכים לגינה, את

עניינא דיומא - ראש השנה

מהי ההגדרה המיוחדת לקדושתם של שני ימי ראש השנה?

מסיבה זו, שהיום הנוסף בראש השנה יסודו בתקנת חז"ל שלא מספק, נחשבו שני ימי ראש השנה כ'קדושה אחת', וכיום אחד ארוך, ושניהם נקראו יום טוב של ראש השנה; וגם כיום - שאנו נוהגים כך משום ש"מנהג אבותינו בידינו" - נחשבים שני הימים כ'קדושה אחת', כשהיום הראשון עיקר, ואסור מן התורה, והשני - מדרבנן. ונחלקו הראשונים אם הימים נחשבים כ'קדושה אחת' גם לקולא, או רק לחומרא.

[סימן תר, סעיף א' וס"ק א; ביאורים ומוספים דרשו, 1. סימן תרא, סעיף ב' וס"ק ג; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4]

בכל החגים מונהג 'יום טוב שני' רק בחוץ-לארץ, משום שבזמן שבו היו מקדשים את החודש על-פי ראיית הלבנה הונהגו שם שני ימים מחמת הספק מתי קידשו את החודש בארץ-ישראל. לעומת זאת, בראש השנה, בשל חשש מסוים לזלזול בקדושת יום-טוב, תיקנו חכמים שבמקרים מסוימים יונהג יום-טוב שני אף בארץ-ישראל; וכשם שיום טוב שני של גלויות מונהג בחוץ-לארץ גם בימינו, משום ש"מנהג אבותינו בידינו", כך מונהג יום טוב שני של ראש השנה בארץ-ישראל גם בימינו.

החוטפים חשדו בי שאני מסתיר דרכון ישראלי. העבירו אותי לחדר חקירות. מולי התייצב גוש ענק, גובהו כמטר תשעים ומשקלו לא פחות ממאה וחמישים ק"ג...

"הרגע המדהים שחוויתי באנטבה"

אבל אמרתי לו: ריבוננו של עולם, אם אתה רוצה לעשות משהו להצילתי, תעשה את זה בבקשה עכשיו. אני כבר לא יכול יותר. הנחתי את ראשי בין שתי כפות ידיי ובכיתי. דמעות רותחות זלגו במורד לחיי.

ובדיק אז גירשו אותי בחזרה לבית הנתיבות שם שהו יתר החטופים...

הנס היה כפול. אם הייתי נשאר בחדר החקירות בשעת החילוץ שהתבצע באותו יום, כנראה הייתי נשאר שם לנצח - אם ע"י המחבלים ואם ע"י הכדורים שריססו המחלצים לכיוון המחבלים.

הייתי נסער ונרגש. התפעלתי כיצד קיבלתי תשובה לתפילתי בכזו מהירות.

ואני, שתפילת היחיד שלי נענתה בכזו מהירות, מרגיש שהפסוק נכתב בדווקא בלשון יחיד כדי להדגיש לנו שהקב"ה מקשיב למצוקותיו של כל יחיד ויחיד באשר הוא. גם אם הוא אי שם בקצה העולם, "ושב השם אלוקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיץ השם אלוקיך שמה".

(הרב רפאל ברלזון, מוסף שבת קודש נצבים תשע"ב)

"ושב השם אלוקיך את שבותך ורחמך" (דברים ל ג) ביום ראשון כ"ט בסיון תשל"ו עלה הרה"ג ר' נחום דהן שליט"א, כיום בבני ברק, על מטוס בדרכו מהארץ לפריז, אך במקום לנחות שם מצא את עצמו חטוף באנטבה, בתום מסע אווירי בן 6,000 קילומטרים.

וכך שח באוזנינו: בפרשה נאמר "ושב השם אלוקיך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיץ השם אלוקיך". שמה" (ל ג). כשאני קורא את הפסוק, אני מהרהר, מדוע הוא נאמר בלשון יחיד? באותו רגע עולה במוחי תמונה מרגע מדהים אותו חוויתי באנטבה, והפסוק מתיישב על ליבי.

נסעתי עם דרכון צרפתי, אך החוטפים חשדו בי שאני מסתיר דרכון ישראלי. העבירו אותי לחדר חקירות. מולי התייצב גוש ענק, גובהו כמטר תשעים ומשקלו לא פחות ממאה וחמישים ק"ג, אשר חקר אותי והיכה אותי.

כאשר מצאו אצלי תמונות מהצבא נמשכו החקירות. שוב ושוב הכריחו אותי לגלות את כל הסודות, אך לא היה לי כל סוד. היכו אותי קשות, ואני יושב שבור ורצוף.

לפתע הבחנתי בפיסת רקיע בחלון מולי, והתחלתי לדבר ישירות עם הקב"ה. אני לא זוכר אם דברתי בצרפתית או בעברית,

תכלה שנה וקללותיה

ערב ראש השנה, השעה 11:34, לפתע דפיקות נמרצות. "משטרה!" ר' יחיאל פתח את הדלת מופתע. "אתה יחיאל שפרינצלס?" - כן, מה אתם רוצים? "את שתי ידיך", אמרו ברורות. "אתה עצור"...

שנת תשע"ט עוד לא הסתיימה, עד הרגע האחרון צריך עדיין לבקש עליה | סיפור מיוחד לערב ראש השנה

אה, מה תפילה זכה היא השחרית שאחרי הסליחות.

ובסליחות, מחשבות רבות על השנה שחלפה לה. "תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה - - - חיים ארוכים תכתבנו מלטנו מכל רעות בזאת השנה..." ר' יחיאל חושב בנפשו על תלאות השנה שחלפה. כמה תלאות! אוי, הידע איש דרכי ה' איזו שנה נוראה חלפה עליו ועל הקרובים לו. כל מיני גזירות מימין ומשמאל. ואנו

ערב ראש השנה 06:34

ר' יחיאל שפרינצלס בעיצומה של תפילת שמונה-עשרה של ערב ראש השנה. אינו דומה ה'סלח לנו' של כל ימות השנה ל'סלח לנו' שאחרי הסליחות של ערב ראש-השנה, בבחינת תפילה זכה בזעיר אנפין. זה לא מכבר סיים בתחושות רוממות את אמירת הסליחות, שהתחילה עוד באמצע הלילה. "אזכרה נגינתי בלילה..."

אנה עינינו? על בוראנו סלה, שלא יבוא במשפט עימנו. מרובים צרכי עמך ודעתם קצרה, שיראה בעינינו ויכתוב את שנתנו לשנה טובה ומתוקה, תחל שנה וברכותיה.

עכשיו עומד הוא ומתייחד עם קונו בתפילת שמו"ע. "סלח לנו - - - רפאנו - - - אוי, שיגמרו ויכלו כל המחלות..." "ברך עלינו את השנה הזאת..." "הרהור פתע חלף מהר בליבו: השנה הזאת? תכלה שנה. אנו כבר מתפללים על השנה הבאה. מה כבר נשאר להשנה? הרהר בלא משים. כלום. זהו. מה שהיה היה. ברך עלינו את השנה הבאה... בהינף יד הסיר את טרדת הרהוריו והתפלל לשנה הבאה לקידוש שם שמים. תקע בשופר גדול..."

ערב ראש השנה 11:34

עשרה ילדים כ"י לר' יחיאל בביתו שבחיפה. בניו כשתילי זיתים סביב לשולחנו, וההכנות לחג בקדחתנות רבה. סירים על האש, ריחות מבושמים. הכרתי כבר מוכן? רימון חתוך יפה במרכז השולחן, תרי"ג גרעינים פזורים לו כנגד תרי"ג מצוות. שירבו זכויותינו כרימון. בצק מתוק תופח אצל החלון, ראש הדג נחתך מאצל זנבו, מחתיך רישא, שנהיה לראש. הילדים סביב רצים הלוך ושוב, ספק עוזרים ספק חוזרים. חלוקת התפקידים סדורה אצל ר' יחיאל מימים וימימה, והוא עם אשת החיל אשר לו עומדים ומפקדים על כל העניינים למען יכנס החג ברוגע ובשלווה.

לפתע דפיקות נמרצות אצל הדלת. דפיקות חזקות היו, יש שיאמרו שהיתה בהן תקיפות רבה. ר' יחיאל התמהמה מלפתוח, חשש. מה זה הדפיקות הללו? פונה לקיים בנפשו מציץ מן החרכים, לראות מי הבא. האיש שמאחורי הדלת מנע ממנו את הטרחה וקרא בקול: "משטרה!" ודפק. הפעם כולם הודו, היו אלו דפיקות תקיפות ממש. לר' יחיאל רווח משהו. נו, זה לא מחבל, והתקיפות על שום מה? כנראה חלה טעות. פתח אפוא את הדלת לרווחה בקריאת 'ברוכים הבאים' ובחיוך רחב שנהג דרך קבע להעניק לבאים בצל קורתו.

העומדים מולו לא נתנו לו להחליט מה האוירה. השוטר שאל בקור: "אתה יחיאל שפירנצלס?" הנהן בראשו. מזמן לא קרא לו איש זר ככה, יחיאל. אין דרך ארץ, הרהר ולא יסף. "זהו רחוב הדב 12 א?" שמע אותם מאשרים בעצמם, ואומרים לו: "אם כן הושט שתי ידיך".

ר' יחיאל לא מן הנמהרים היה. "מה אתם רוצים?" שאל, הפעם ביבושת. "את שתי ידיך", אמרו ברורות, והוסיפו הסבר קצר: "אתה עצור". במהירות אף הוציאו מחיקם כתב מעצר בחתימת בית המשפט.

ר' יחיאל הסתכל נכחו ביעף. כן, שמו מופיע מפורש - יחיאל שפירנצלס. מה זה?

האנשים מולו, כך מסתבר, היו כמזדרזים במלאכתם. עוד לפני שהספיק לדעת מי ומה, אם לומר שלום או לברך בשנה טובה, מצא את עצמו ישוב בתוך תא קטן, כנראה בגבו של רכב כל שהוא, והתא סגור מכל אבריו, חשוך משהו, והרכב נוסע. אין פקקים,

חשב במרירות. הרכב נסע מהר, בשתיקה מתמשכת. הנסיעה ממשיכה, נטלו ממנו את חפציו. מה השעה? חשב לעצמו, בטח כבר חצות. אפשר לטעום דבר מה. לא היה שם מה לטעום זולת עטיפות קטנות של סוכריות בטעם מנטה שמצץ ברעש השוטר שלצידו. אי אפשר אפילו לבקש קצת שקט.

הרבה זמן נסעו, מי יודע כמה. פתאום האוטו נעצר בלי חריקה, בנחת, והדלתות נפתחו. ר' יחיאל מצא עצמו עם חבריו החדשים בתוך חניה גדולה. הביט סביב, המקום גדול, רק רואים חניה ועוד חניה. מן החניה הוכנס לבנין המיושן, ומשם אל חדר קטן ושלט לו - תא מעצר מס' 312. נאמר לו, אתה עכשיו מספר 713312. זהו, עכשיו הוא כבר גם לא יחיאל, הוא 'עצור מספר'. שלא יקראו לי ר', חשב במרירות, שיקראו לי יחיאל, אבל שיקראו לי. אבל כלום. הוא הוכנס בשקט תקיף לתא. כולם שותקים, לא אומרים מילה. התא מחניק, ועוד גרוע מכך. למי יאמר? הביט סביב. הרצפה לבנה, הקירות גם הם. גם התקרה. הדלת לבנה. מה השעה? עוד מעט יכנס היום הקדוש, מה לו פה? מה יעשה כאן? מה מעשיו כאן?

ערב ראש השנה 13:24

שקשוק מפתחות קטע את ההרהורים המרים. הדלת נפתחה. "בא", ציוה הצעיר. הוא יכול להיות הנכד שלי, חשב בתוגה, ללא הועיל. הוא יכול להיות נכדו, אבל עכשיו הוא הממונה עליו, וכוס המים לה הוא כל כך ייחל תלויה במצב רוחו של זה. הצעיר נראה קצת גבוה, אבל גילו, כך נראה, מאד צעיר, ועכשיו הוא הולך אחריו. המסדרון ארוך, מלא חדרים וכפתורים. "כאן", החווה בידו על דלת אחת והכניסו שם. על הדלת רשום: חדר חקירות B12 רב פקד שילו שמשוני".

'אין עוד מלבדו' חשב מהר מהר, ואימץ לעצמו סיסמה יפה וקליטה: "רב פקד? יש רק אחד..."

"שב", אמר הצעיר. ר' יחיאל התיישב. כסא עץ פשוט. פשוטי כלי עץ היו שם, אם לא נביא בחשבון את הקלסר עב הכרס שעמו נכנס עכשיו מישהו, חוקר או רב פקד או שניהם גם יחד. האיש שנכנס פנה לענין בלי הקדמות. "איפה זה שוכב עכשיו?"

ר' יחיאל חשב שהוא בחלום בלהות. מה? הוא מואשם ברצח? "מי שוכב?", שאל. האיש כעס, דפק על השולחן. "הכסף", צעק. "אל תהיה תמים! אתה מעלת ב-35 מיליון שקלים ועכשיו פתאום אתה עושה פנים תמימות ושואל 'מה?' תגיד איפה זה!"

ר' יחיאל לא התאפק ופרץ בצחוק. הצחיקה אותו המחשבה כי אי מי יסבור אי פעם שייתכן שיש לו מיליון, לא אחד - אלא שלושים וחמישה כאלו. הוא, שהנכס היחיד שיש לו אלו הערבים ששילמו עליו כבר ארבע פעמים לגמ"ח, יש לו מיליון? ועוד שלושים וחמישה?

מצחיק, אז צוחקים. אם זה לא היה ערב יום הדין זו היתה ממש בדיחה מוצלחת. אבל עכשיו ערב ראש השנה, הוא מייחל לביתו, והוורידים של ההדור היושב מולו מאיימים להתפקע ולהטביע

שפרינצלס?" כן, הודה. וחשב שהאחרון שהגה כך את שמו בלי ר', זה נגמר כאן. ומה עכשיו? "אתה גר במספר 12 כניסה א'?" "כן", אישר ר' יחיאל. "יפה", אמר העורך דין. "אני מכיר שם שכנים שלך", אמר, ניסה להתחבר קצת. "משפחת גלגל, בני דודים שלי. מכיר?" ר' יחיאל נסחף איתו מבלי משים. "אין אצלנו משפחת גלגל", אמר בבטחון גמור. "ינקלביץ, אבוטבול, מסאיף ופנצ'ר, אבל אין גלגל. לא אצלנו".

העורך דין החליט להתווכח, ללא הועיל. היהודי מתעקש. אין גלגל, אין. והעורך דין ציין לעצמו שמדובר בעקשן ושקרן ששווה בדיקה.

"הנוף אצלכם יפה במיוחד. הים. אדי הים ממש משכרים..." "הים?" התפלא ר' יחיאל. "אצלנו לא רואים את הים, ודאי שלא מרגישים את אדיו. הוא בכלל בצד השני לגמרי. אתה לא באמת מכיר את האיזור", חרץ את גורלו של עורך הדין, ובלבו סימן לעצמו: זה שקרן.

לעורך הדין הממולח והמנוסה נדלקה נורה אדומה. "תגיד, איפה הינך מתגורר?" שאל בחשד ובהלה פתע. "ברחוב הדב 12 א", ענה ר' יחיאל ישירות. לעורך הדין היה מבט של סימן שאלה, הוא הביט בדפים שבידו ובר' יחיאל חליפות, ראשו עולה ויורד. "רחוב הדב..." אמר לעצמו וזינק החוצה מותיר את הדלת פתוחה למחצה.

כעבור ח"י רגעים קטנים חזר ועימו פמליא של שוטרים, גם רב פקד אחד ואולי הוא סתם חוקר, מסתכלים עליו ועל הדפים וגם הם שואלים: "היכן אתה מתגורר?" והוא עונה עוד פעם מונוטונית: "רחוב הדב 12 א" וכולם שותקים בפנים שואלות, ורק אחד לא נכלם שאל בקול: "לא ברחוב הלב 12 א'?"...

ערב ראש השנה 15:34

ר' יחיאל ישב בתוך ניידת שיטור הדורה, חלונות ווילונות לה, היא שטה במהירות. על הכביש היו פקקים, הם הגיעו בזמן טרם החג, אף הספיק להתארגן ולאסוף את ילדיו ולומר להם שיר שבח והודיה למברך השנים שברך לי את השעות האחרונות של השנה וסובב לי כה הרבה בכה קצת זמן. ואם זה מה שיכול לקרות בארבע שעות, מי יודע מהו דין של שנה. לא-ל עורך דין...

(ממשנתה של תורה ראש השנה תשע"ו)

אותו. האיש דפק שוב על השולחן, הפעם יותר חזק. "תשמע, אם זה מצחיק אותך אני אלמד אותך מי אני. אתה משקר, יש לנו את כל הנתונים, כל ההוכחות הנדרשות. אתה עוד צוחק? חכה, חכה", אמר, וקם בזעף. דפק שוב והורה: "זרוק אותו חזרה לחור לכמה ימים, שיישבר".

זה באמת שובר. למה הרגזתי אותו, חשב לעצמו עודו נזרק אל ה'חור', שזהו תא המעצר הקטן. עכשיו כמה ימים פה? נו, נו, חברה טובה. אולי יש לי כאן מנין של יצורי עולם, ה' ישמור. ר' יחיאל נתיישב ביאוש על הרצפה, נזכר בילדיו, במשפחתו, שבטח דואגים. לא מבינים מה אירע. עיניו החלו זולגות דמעות. מה זה? על מה זה ומי זה? לב נשבר ונדכה אלו' לא תבזה. החל ר' יחיאל מחשב דרכיו. את החג נעשה כאן, עכשיו אני צריך לבקש מהם להכניס לי מחזור, מעט מיץ ענבים וחלה, ואולי אפילו בגדי שבת. איך אבקש. איזה יאוש מר. ומיד חשב: א-ל אמונה ואין עוול. אתפלל תפילת המנחה בה נענה אליהו, ונחשב דרכי, ומה' מצעדי גבר כוננו.

לאט לאט התחיל מנחה, קרבנות קודם, אח"כ קטורת וגם אשרי. פותח את ידך. לתפילת העמידה נעמד אצל אחד הקירות הלבנים. "מתיר אסורים..." ליבו רתח. "סלח לנו... ברך עלינו את השנה הזאת".

"הזאת..." הרהור פתע פתאום חלף מהר בליבו. עוד לא כלתה שנה. עוד 'השנה הזאת'. לא נכנס החג. יברך ה' אלוקינו עלינו את 'השנה הזאת' בדבר ישועה ורחמים, טרם תכלה שנה וקללותיה. יברך ה' את סופה בברכת רחמים. ברוך הנותן תשועה. נזכר פתאום במחשבות הבל שחיטבו לתפוס מקום בליבו אך זה לפני מספר שעות. כן, אמר לעצמו. 'השנה הזאת'... גם בשעה האחרונה השנה יכולה להתהפך לגמרי. בדמעות מלב רותח ביקש "ברך עלינו ה' אלוקינו את השנה הזאת".

ערב ראש השנה 14:34

הדלת נפתחה, המנעול סב על צירו בנחת. ממול איש הדור. "שלום, אני עורך דין יואב גלגל. ברוכים הבאים בצל קורתנו", ניסה להיות נחמד לרגע. "תפקידי להגן על זכויותיך", אמר באדיבות. חיוך מעושה ועייף חשף לובן שיניים מחלב. טוב חיוך מעושה מכעסנות אמיתית, חשב ר' יחיאל בליאות. "בא נאמת נתונים דבר ראשון", אמר עורך הדין. "אתה יחיאל

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר. מָאֵד

הרה"ג רבי שמואל ברוך גונו שליט"א

ר' מוישה התעורר משנת ה'שינה בשבת תענוג' שלו וחשב לעצמו: "ראש השנה בפתח. השנה אנו מאד רוצים שרבה'ה תתחתן השנה עם בחור מיוחד. אנחנו רוצים לעבור השנה דירה ואני מחכה לתשובת על ההצעה הגשתי ל... אני חייב ראש השנה טוב, עם הרבה זכויות. ואני שוכב כאן במיטה בשלש בצהרים ולא קופץ מיד בזריזות ללמוד תורה?!"

מיד הוא הבין את טעותו. "יש לי הרגשה מוטעית שמה שהיה הוא שיהיה. הכל יש לנו, חוץ משידוך לרבה'ה, דירה אחרת ותשובה חיובית להצעה שהגשתי. אך זה לא נכון. בראש השנה פותחים הכל מחדש. הקב"ה בורא את העולם בבריאה חדשה, כפי שאמרו חז"ל והסבירו הקדמונים. הכל בא במשפט, מההתחלה. כל מה שיש לנו, מגיע מחדש, במשפט מדוקדק."

אבל, וכאן מגיע ה'אבל הגדול'. שונה הוא משפט רגיל ממשפט של בנים.

כשם שלא שייך שאדם יעניש את עצמו על מעשיו הרעים ויתגמל את עצמו על מעשיו הטובים, כדי להוציא בו עצמו את הצדק לאור, כך אין לבן דין ומשפט עם אביו, ובפרט בבניו הקטנים. שום אדם נורמלי לא יכרות לעצמו יד רק בגלל שידו הזיקה למישהו אחר, כדי להוציא את הצדק לאור. כך האדם לא שופט את בניו, שהם עצמו ובשרו, חלק ממנו, וגם לא את עבדיו, שהם מקנת כספו וכבעלי החיים שברשותו.

ה'עקידה' מבהיר שברור שאבא עושה צדק עם בניו או עם עבדיו. אך מסלול עשיית הצדק של אב עם בניו והאדון עם עבדיו, הוא מסלול שונה לחלוטין. מסלול של עשיית צדק שיש בו רחמים מרובים.

ה'מאור ושמש' כותב בפרשתנו: "שמעתי מאדמו"ר הרה"ק הרב יעקב יצחק מלובלין זצוק"ל שפירש שרומז על ישראל שעוברין לפניו יתברך כבני אדונים, אחרי שהם בניו יתברך, ו'מרון' לשון מרות ואדנות."

נכון, בראש השנה השי"ת דן אותנו על כל מעשינו, אבל זה לא מתוך עונש או חובת משפט, התרעה או נקמה, אלא כ'בני אדונים'. הרי בן של מלך שנפל וחסא נגד אביו, אביו יעשה הכל שבעולם כדי להחזירו אליו, אם זה בדרך הנוחה והטובה, או בדרך ההפוכה והכואבת, אך שתי הדרכים נובעות משורש אחד - מהבנה ש'יהודי הוא בן של מלך', ומציאותו היא גילוי כבודו

יתברך. כאשר הוא עשה מעשים שלא מתאימים לבן של מלך ואינם מגלים כראוי את כבוד המלוכה, צריך לעזור לו ולהחזירו למוטב.

לפעמים צריך להוסיף לבן המלך כוחות מתוקים ושפע של בריאות, רוח לב ונחת, ריבוי פרנסה וחיים שקטים, כדי שימליך טוב יותר את בוראו, ולפעמים צריך לזעזע אותו או להעבירו במסלול כואב ולא נעים. אך המטרה היא אחת, שנתקרב יותר, שנמליך טוב יותר את אבינו מלכנו עלינו.

על המילים המרטיטות שב'ונתנה תוקף' "כבקרת רועה עדרו", מסביר מרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א כך: "פשוט שאין זה סתם משל גרידא, אלא שזהו מטכסיסי המלכות להיות 'רועה' לעדתו, עי' רמב"ם (סופ"ב מהל' מלכים) שכתב 'ויסבול טרחם ומשאם וכו', רועה קראו הכתוב - 'לרעות ביעקב עמו', ודרכו של רועה מפורש בקבלה, כרועה עדרו ירעה בזרועו יקבץ טלאים".

גם בתוככי הפיוט המתאר באופן ברור ומוחשי יותר מכל את דין ראש השנה, אנו למדים על הרועה האוהב, הדואג והמתמסר, לכל אחד מהטלאים שלו, אנחנו, עמו וצאן מרעיתו.

וכך אנו אומרים בתפילות ראש השנה: "היום הָרַת עוֹלָם - יום המחייב משפט, 'היום יַעֲמִיד בַּמִּשְׁפָּט כָּל יְצוּרֵי עוֹלָמִים". אך אנו מבקשים מסלול אחר של משפט וצדק, מסלול של "אִם כְּבָנִים אִם כְּעַבְדִּים, אִם כְּבָנִים רַחֲמֵנוּ כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, וְאִם כְּעַבְדִּים עֵינֵינוּ לָךְ תְּלוּיּוֹת עַד שֶׁתִּתְחַנְּנוּ וְתוֹצִיא כְּאוֹר מִשְׁפָּטֵנוּ", אדוני העבדים חוננים את עבדיהם כיון שעבדיו הם שלו עצמו, מקנת כספו, ולכן רוצה הוא שיחיו. ובפרט כאשר מדובר בבנים קטנים, הכרוכים אחר אביהם, שנחשבים הם כחלק בלתי נפרד מאביהם, ועם ישראל נחשב כבנו הקטן והחביב של הקב"ה, כפי הנאמר בפסוקים "כי נער ישראל ואוהבהו" ו"מי יקום יעקב כי קטון הוא".

אנו אומרים בסיום סדר הסליחות "בְּרָא כֹּדֶר חֲטֵי אֲבוּהֵי לְקִיָּה. אֲבוּהֵי דְחֵיס אֲסִי לְכַאֲבָה. עֲבָדָא דְמֵרִיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרָה תְּאֵיב וְתִבְר קוֹלְרָה". כי אבא המכה את בנו כדי לחנכו וליישר את דרכיו, מרפא בעצמו את מכת בנו מתוך רחמנותו ואהבתו הגדולה אליו, והאדון התולה קולר בצוואר עבדו הסורר, מתיר את הקולר מצד טובו אל עבדו, ולא מפני שהם, האב והאדון, מחויבים לעשות כך על פי הדין.

בגמרא. לומר 'אמן' היא שמיה רבא' בכל כוחנו וכוונתנו, להעביר על מידותינו וכך יעבירו את כל פשעינו, לשוב בתשובה ובעיקר לקבל עול מלכות שמים, שזאת היא עיקר עבודת היום. ולהינצל!! ולזכות לשנה טובה ומתוקה!!!

יש לנו עוד כמה ימים לשפר עמדות ולהציג טיעונים. אם כל ברכה בכוונה, קטע מהתפילה בהשתוקקות, עמוד גמרא וחיוך מרנין ומחמאה לשני, היה שווה לאין ערוך בדורות הקדומים, הרי שבדור שלנו, בפרט בשנה שכל כולה מתח וחרדה מסביב, בידודים וחולים ו'נפש מבהלה', על אחת כמה וכמה.

אם בדורות הראשונים היו מחשיבים כל לומד תורה כנסיך הכתר, הרי שבדור השפל והרדוד הזה, כשהיצר הרע מפרסם את עצמו בלי בושה בכל ראש חוצות, כל מי שלומד תורה - נחשב בשמים פי אלף אלפי אלפים.

אז מה עוד נותר לנו? עוד קצת להתאמץ, עוד דף גמרא, עוד קצת מוסר, עוד קצת דקדוק הלכה, עוד קצת שמירת הדיבור וחיוזוק המעשים. עוד שימת לב לסובבים ולמי שיכול להיעזר בנו.

--- כִּי קְרוּב אֶלְיָךְ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ!!!
(יתד נאמן).

(בחודש תשרי ייצא בס"ד לאור עולם ספרו של הגר"ב גנוט, 'מחשבה בפרשה', על סדר פסוקי חומש בראשית, ובו לקחי מוסר ותבונה, סיפורי מופת, עובדות מגדולי ישראל, הגיונות מחשבה ופניני תורה והלכה, בצירוף הליכות והנהגות ממון הגר"ח קניבסקי שליט"א. הפצה ראשית: יפה נוף).

נכון, אנו נעמוד במשפט. אך השופט בעצמו מעדכן אותנו עוד לפני המשפט איך נצליח לעבור אותו בשלום, ועוד לקבל שפע של ברכה וסייעתא דשמיא, שפע של כוחות לעבודת ה', בבריות, בנחת יהודית, בבני חיי ומזוני רויחא.

השופט בעצמו לא רק מציע לנו הצעה נחמדה וידידותית כיצד להינצל מהמשפט, אלא ממש מכריח אותנו בצו אלוקי, בחיוב גמור, לתקוע בשופר, כדי להינצל מהמשפט. שלוחי השופט עצמו, אנשי כנסת הגדולה, תיקנו לנו סדר תפילות מיוחד של 'מלכויות זכרונות ושופרות', המצילים ממידת הדין.

לפני 28 שנה, כשהייתי נער צעיר, שאלתי במכתב את מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א מה הביאור בכך שאנו לא תוקעים בשופר בערב ראש השנה כדי לערבב את השטן שיחשוב שכבר עבר יום הדין (כמובא במנהגים ובמג"א תקפ"א). הרי השטן הוא מלאך. וכי אינו יודע את התאריך בלוח השנה?

השיב לי מרן שליט"א במכתב: "הלא הקב"ה קבע כן!!!"

השופט בעצמו, מלך העולם, מכניע את מלאכי מרום שהוא יצר בעצמו, מבבל אותם על ידי התקיעות ומוציא אותנו לטובה, רק אם נעשה מה שצריך, אם נקבל את מלכותו באמת, אם נהיה כנים ואמיתיים ונשוב אליו יתברך.

וזה עדיין לא נגמרה. אנו מקבלים מהשופט עצמו שפע של עצות מעולות להינצל ממשפט קשה ולזכות לשפע בל יתואר. לערוך 'סימנים' מיוחדים בראש השנה ולבקש באכילתם, כמובא

קול העם

לפתע שמעתי קולות מים זורמים. נזילה רצינית בצנרת. עכשיו, מלבד הכסף לטיפול, עלי להשיג כסף לתיקון הנזילה. מרוב לחץ יצאתי החוצה להתאזור מעט. והנה ממולי צועדת אשה שכבר מזמן לא נפגשנו...

"על כל כך הרבה רעיונות חשבתי, אבל פתרון שכזה לא העליתי בדעתי"...

של מים זורמים. התברר שזכיתי במתת שמים - חוץ מהכסף לטיפול, עתה עלי להשיג כסף נוסף לתיקון נזילה. סגרתי את ברז המים הראשי וטלפנתי לאינסטלטור, שהעריך את עלות התיקון בסכום זהה לעלות הטיפול...

מרוב לחץ יצאתי החוצה מהבית להתאזור מעט, והנה ממולי יצאה אשה שמזמן לא נפגשנו, והיא על אתר מתנצלה ושולפת מתיקה סכום כסף, באומרה שמזמן היא חייבת לי ופשוט שכחה מהעניין.

הגעתי הביתה וספרתי - היה זה בדיוק הסכום שאני צריכה עבור טיפול, או עבור האינסטלטור. עכשיו לא ידעתי עבור מה להשתמש בכסף - לתיקון הצנרת או שמא לטיפול! החלטתי שמה שבא קודם, אשלם קודם. אבל הנה,

עברתי תקופות לא קלות בחיים, בעיקר בתחום הכלכלי. היו עליות ומורדות, אך מה שהחזיק אותי בקו השפיות זה הקשר הישיר עם בורא עולם. כאשר מתבוננים, אי אפשר שלא לראות את ההשגחה הפרטית על כל צעד ושעל, ובכל פעם להתפעם מחדש כאשר הישועות מגיעות בדרכים שלא חשבתי עליהן.

אציג בפניכם סיפור אחד מיני רבים כדי להודות לה' יתברך ברבים:

קבעתי תור לטיפול רפואי לפני כמה שבועות, לשעת אחר הצהריים המאוחרות. והנה סוף סוף הגיע יום הטיפול, אך לא היתה לי פרוטה אחת. כבר כמה ימים ניסיתי להשיג את הסכום הדרוש לטיפול ולא מצאתי שום פתרון.

בעודי חושבת ומתפללת להשיג את המימון, שמעתי קולות

החוצה, היא זו שהובילה לכך שפגשתי את אותה אשה ששילמה לי את הסכום שנדרש לי לטיפול הרפואי. נפעמתי מההשגחה של ה', ואמרת: 'על כל כך הרבה רעיונות חשבתי, אבל כזה פתרון לא העליתי בדעתי'...

(טיב הקהילה)

האינסטלטור הגיע ופסק נחרצות כי על ועד הבית לשלם את הנזק, מאחר והפיצוץ התחיל בשטח הציבורי. ועד הבית שילם, ועתה נותר בידי הכסף לטיפול הלילה... כך שלמפרע התברר, שהתקלה בצנרת, שבגללה יצאתי מהבית

יהלומים מגדולי ישראל

"כל הדרך דיבר רבינו על האפשרות המופלאה לתקן בשבת הזו את כל שבתות השנה. הרהורים נוגים החלו להתגנב ללבי: מי יודע איזה שלחן שבת קודר ממתין לנו, מן הסתם הכל יהיה מוסר..."

השבת האחרונה של השנה במחיצת המשגיח הגה"צ רבי צבי הירש פלאי זצ"ל

"והנה זה פלא. אך עמד רבינו על מפתן דלת ביתו, ומיד פתח בברכת 'גוט שבת' בנעימות מיוחדת למעלה מהרגלו, כשהנעימות הנפלאה הזו, ששולבה בהארט פנים גלויה, ליוותה את כל מהלך הסעודה, כאשר גם דברי התורה ההלכה והמוסר שהשמיע רבינו באזני המסובים היו עריבים לחיך ומשמחים את הלב.

"מפעם לפעם האיץ בנו התלמידים להשביע נפשנו במאכלי השבת, תוך שהוא מגלה השתדלות מיוחדת להנעים יותר ויותר לכל המסובים, בדאגה יתירה להעניק לכל בחור תשומת לב והרגשה טובה.

"הבנתי", מסיים אותו תלמיד את רישומי העמוקים, "מהו ה'חיזוק' אשר אודותיו דיבר רבינו כל הדרך. הוא ביקש לחזק את עצמו את דרגותיו הנשגבות ב'בין אדם לחברו'."

אכן, במשנתו של רבינו היתה זו זהירות בשמירת השבת, היתה זו ההתקדשות שלו בשבת האחרונה, חיזוק בבין אדם לחברו ובפרט ביום השבת. צרכי הגוף של זולתו, היו עניני הנשמה של עצמו.

(המשגיח ר' הירש)

מעשה שסיפר אחד מתלמידיו הנאמנים של הגה"צ רבי צבי הירש פלאי זצ"ל משגיח דשיבת חברון, אשר זכה להמנות על אוכלי שולחנו בשבתות.

"בשבת האחרונה של השנה אחר תפילת ערבית, יצאנו מן הישיבה ופסענו לצידו של רבינו בדרכו לביתו. במהלך הדרך הזכיר רבינו את דברי רבו הגדול המשגיח רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שהיה מפליג בסגולת ימי השבוע האחרון של השנה, אשר יש בהם בכדי לתקן את אשר פגמו בכל יום ויום מימות השבוע של כל השנה, ובשבת קודש האחרונה יש כח לתקן את אשר עיוותו בשבתות כל השנה. 'משום כך', הוסיף רבינו בפנותו אלינו, 'צריך מאד להתחזק השבת הזו בקדושתה ובשמירתה'.

"המשכנו לפסוע לאיטנו, כאשר כל הדרך לא פסק רבינו למלל באפשרות המופלאה שניתנה לנו לתקן בשבת הזו את כל מה שפגמנו כל שבתות השנה החולפת.

"אזני שומעות וליבי נעשה כבד עלי, כשהרהורים נוגים מתגנבים כמו מאליהם אל תוכי: 'מי יודע איזה שלחן שבת קודר ממתין לנו שם... איך תראה סעודת השבת, מן הסתם הכל יהיה מוסר...'"

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

בשעה 7:50 קולטת אותו מצלמת אבטחה מס' 2 צועד בנבטחה על השטיח האדום שפרוש בכניסה. מצלמת אבטחה מס' 9 קולטת אותו בשעה 7:57 עוזב את בית הכנסת ובידו שקית תמימה למראה...

הגנב המוזר מקווינס

בקדמת הספר. רק לאחר שצפו הגבאים בהסרטה שצולמה בצהריים הבינו מהיכן ידע הגנב לאן עליו להגיע כדי לגנוב את כתרי התורה באותו ערב.

מה שמדהים בכל הסיפור, זו המציאות ההזויה בה ניצב גנב שפל מול ארון הקודש, ובלא כל בושא כורע לפני הפרוכת, מניף ידיים אל אביו שבשמים ומפריח נשיקות של אהבה. הייתכן? האם מדובר בפיצול אישיות?

יהיו שיטענו שהגנב התנהג כך כ'אליבי' למקרה שייתפס על חם, אזי יוכל לטעון שהוא ניגש לארון הקודש כדי להתבודד עם קונו, והא ראייה, הוא נישק את הפרוכת וכו'. אך מדברי חז"ל עולה תשובה אחרת, עמוקה יותר, לתמיהה. הגמרא כבר אומרת, שאמרי אינשי גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי (ברכות סג. לגרסת ה'עין יעקב'), היינו שבעודו ניצב בפי המחתרת לגזול ולחמוס, הוא מתפלל להקב"ה שיצליח מעשיו.

את הסתירה הזועקת הזו בין מעשה הגנבה לתפילה להקב"ה, מגדיר בעל התניא כאהבת השם דמיונית. "הענין באהבה זו... אף שזוכר את השם בלבו ויודע דרך כלל שמלא כל הארץ כבודו, מכל מקום יכול לעשות דבר עבירה שהוא נגד רצונו ית', ואפילו באותה שעה, כמארז"ל גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא, שיצליח בגנבתו. והוא, מפני שאין זכירה זו אלא דרך דמיון והעברה בעלמא על המוח, ואינו מלובש ונכנס בתוך מוחו" (ליקוטי תורה פרשת כי תבא).

לפי"ז ברור שגם בשעת הגניבה עצמה מסוגל גנב להפריח נשיקות של אהבת השם דמיונית לכיוון ארון הקודש. אמנם מהפסוק בפרשת כי תבא עולה, שלא רק שייתכן מצב בו אין סתירה בין האמונה לחטא, אלא שפעמים שאדם מסוגל לדמיון שעם החטא גופא הוא יעשה מצוה. "לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית ד' אלקיך" (כג יט) - כותב על כך הרמב"ן: הזונות יעשו באתנן שלהם מצוות, חושבות לכפר על חטאתן, כמו שיזכירו רבותינו במשל שלהן, גייפא בתפוחייה ומפלגא לבאישייא - חוטאת תמורת תפוחים ומחלקת אותם לעניים, ולכך אסרה תורה אתנן לכל נדר, כי עתה יוסיפו לחטוא בהן.

קשה להיכנס לראשו של הגנב מקווינס, אך מי יודע, אולי הוא עוד יצא מבית הכנסת מלווה בתחושת סיפוק כלשהי על מעשיו מול ארון הקודש... "עקוב הלב מכל ואנוש הוא מי ידענו" (ירמי' יז ט) (הרב רפאל ברלזון, מוסף שבת קודש כי תבוא תשע"ב)

בית הכנסת 'יאנג יזראל', קווינס - ניו יורק, יום חמישי כ"ח באב תשע"ב.

השעה 7:50:51 בערב. מצלמת אבטחה מס' 1 מראה אותו פותח את הדלת הראשית ונכנס להול של בית הכנסת. כעבור שתי שניות, בשעה 7:50:53, קולטת אותו מצלמת אבטחה מס' 2 צועד בנבטחה על השטיח האדום שפרוש בכניסה. מצלמת אבטחה מס' 9 קולטת אותו בשעה 7:57:33 עוזב את בית הכנסת ובידו שקית תמימה למראה, כזו שלוקחים בקופה בכל סופרמרקט.

באותו יום נעלמו מבית הכנסת שני כתרי הכסף של ספרי התורה, וכאשר צפו בצילומי מצלמות האבטחה הבחינו באדם שיוצא מבית הכנסת כאשר הכתרים ארוזים בידו בתוך שקית ניילון חצי שקופה.

בהוראת המשטרה פרסם בית הכנסת את הצילומים ממצלמות האבטחה והציבור התבקש לנסות לזהות את הגנב. הלה הצטייד בכיפה שחורה ונראה כעוד הלך שנקלע למקום כדי להתפלל מנחה-מעריב.

בעקבות המקרה החל אחד מגבאי בית הכנסת לסרוק את מצלמות האבטחה לאחור, ולפתע שם לב לפרצוף מוכר. היה זה מיודענו הרה"ג - 'הרב הגנב' - שנקלט במצלמת האבטחה מס' 3 כבר בשעה 12:12:26 בצהריים, בעודו מסייר בבית הכנסת.

וכך זה נראה: ידו השמאלית אחוזה בסידור תפילה, הוא עולה את המדרגה היחידה שמפרידה בין מפלס בית הכנסת לארון הקודש, ניגש לפרוכת, מסיט אותה ומתחיל לשחק עם המנעול. הוא מתאמץ לעקוף את הקוד הסודי, וכאשר איננו מצליח, הוא כורע בכבוד לכיוון ארון הקודש, נושק לדלתות העץ, מסיט בחזרה את הפרוכת, ושוב כורע בכבוד לכיוון הארון.

הוא נעלם למשך קצת זמן משטח הכיסוי של המצלמה, ובשעה 12:14:26 מגיח שוב ומדלג לכיוון ארון הקודש. הפעם הוא מתעכב בעמוד של החזן, שבחלקו האחורי בצד ארון הקודש ממוקמת ארונית. משם הוא פונה לסטנדר המהודר של רב בית הכנסת ומחטט בתוכו. הוא ניגש שוב לארון הקודש, מסיט את הפרוכת ומנסה שוב לפרוץ, משאינו מצליח הוא נושא את שתי ידיו אל על בתפילה, וקול הנשיקה החמה שהוא מפריח לכיוון הקודש נקלט היטב בהקלטת השמע של המצלמה.

בסיבוב הזה שהתקיים בצהריים הצליח לגנוב את אצבע הכסף של ספר התורה ואת לוחות הברית המוכספים שמניחים

האם מותר להזהיר אדם מפני כניסה לשותפות שעלולה להזיק לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

לו את האמת. כך כותב החפץ חיים בהג"ה, ובביאורים ומוספים מציינים שהוא הדין לגבי כל חיסרון, שבאמת אינו חיסרון בעצם, אלא שאצל חברו הדבר נחשב לחיסרון גדול ואם היה יודע ממנו לא היה נכנס לשותפות, חובה לספר לו זאת.

אמנם, מוסיף החפץ חיים, שכל זאת רק כשהוא משער שלא יגיעו הדברים לאוזני אותו שותף, שהוא זה שגילה על מצבו הכלכלי. אבל אם יודע שהדברים יגיעו לאוזניו ותיגרם מכך שנהא ומחלוקת, אסור לו לספר, וישתמט מלהשיב, ויותר טוב שיאמר שאינו יודע.

על כל פנים עולה מהדברים, שבמקרה שהנזק מחמת השותפות אינו ודאי, וחברו אינו שואל אותו מפורשות על הדבר, אסור לו לגלות. וכן כתב הגר"י זילברשטיין לענין אדם שרוצה להשקיע את כספו אצל מישהו שיש חשש שעסקיו בפני התמוטטות, צריך למונעו מכך, אך לא יאמר לו בפירוש, אלא יאמר לו שיש השקעות טובות ובטוחות יותר. ואם לא יתקבלו הדברים על לבו נראה שיצטרך לאתר את איש העסקים ולבקשו שיגלה בעצמו למשקיע את מצבו.

היום עומדים אנו בחלק הציורים שבסוף הלכות רכילות. הציור הראשון שכותב ה'חפץ חיים' הוא באדם שרואה שחברו רוצה להיכנס לשותפות עם מישהו, והוא מכיר את אותו אדם שאינו חושש לממון אחרים מפני טבעו הרע, שעליו להזהירו מפני השותפות [ושיהיו בזה כל התנאים המבוארים בכלל ט' סעיף ב]. ומה הדין באופן שהאדם חושש שהשותפות תזיק לחברו, לא בגלל טבעו הרע של השותף, אלא בגלל מצבו הכלכלי? בהגה"ה מוסיף ה'חפץ חיים', שבאופן זה אסור לו לספר, דמנין לו שאכן יגיע היזק לחברו בגלל השותפות. ובביאורים ומוספים מביאים שיש מי שכתב, שאכן במקרה שברור שיגיע היזק מחמת כן, וכגון שכל העסק בנוי על חוסנו הכלכלי של השותף, חייב הוא לספר לחברו ולהזהירו מפני השותפות.

ואופן נוסף שבו חובה להזהיר את חברו מפני שותף שמצבו הכלכלי אינו טוב, למרות שלא ברור שהדבר יגרום נזק לעסק, הוא כאשר חברו שואל אותו במפורש על מצבו הכלכלי של אותו שותף, וניכר הדבר שאין הוא רוצה להיכנס לשותפות במידה שמצבו הכלכלי של השותף אינו טוב. באופן זה מותר לחברו לספר

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

כיצד התייחס ר' אל'ה לתשובה המפתיעה בדין ביצה שנולדה ביו"ט?

ביצה דף ב

טוב לצדיק טוב לשכנו

שהרב לא הגיע. 'מי יודע אם לא לשם כך זימן אותי הקב"ה למקום הזה בדיוק עכשיו? מן הסתם מדובר בשיעור בשיעור משניות שאיני צריך להתכונן יותר מדי לקראתו', הרהר האברך, ובלי לחשוב יותר מדי פסע פסיעה אחת קדימה וקרא לעבר הגבאי: "אני אגיד את השיעור היום!"

סיפר רבי אליעזר יודטובסקי שליט"א: אברך פלוני נקלע, ללא תכנון מיוחד, לבית כנסת בתל אביב. מתפללי בית הכנסת היו יהודים קשישים, ולהערכתו נע גילם הממוצע בין שמונים לתשעים ותשע. רגעים ספורים לאחר היכנסו לשם, שומע האברך את גבאי בית הכנסת מכריז, שהיום לא התקיים השיעור הקבוע, משום

שמעתי שבלונדון יש ישיבה טובה, "עץ חיים", ראש הישיבה שם היה רבי אליהו. החלטתי ללכת אליו, על אף שלא ידעתי דבר וחצי דבר מדברים שבחור דתי אמור לדעת אותם. רגע לפני שנכנסתי למבחן אצל ראש הישיבה, צדה את עיני גמרא גדולה שהיתה מונחת שם. הספקתי לקרוא את שמה - מסכת ביצה, ומיד נקראתי פנימה. רבי אליהו פנה אלי בחמימות: "איזו מסכת למדת לאחרונה?". שמחתי שיש לי מה לענות, והשבתי בבטחון: "מסכת ביצה". "טוב מאד" - אמר רבי אליהו - "אשאל אותך שאלה עליה, מה הדין אם תרנגולת הטילה ביצה בשבת, ויש אחרי זה יום טוב, מה היית עושה עם הביצה הזאת?". כמובן לא ידעתי. רבי אליהו חשב, שכנראה אני חושש לענות, משום שאני סבור שזו שאלה עמוקה. הוא ניסה להרגיע אותי: "זו לא קושיה גדולה. זו משנה מפורשת. מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?". הייתי מוכרח לענות משהו, והגבתי: "מה היית עושה? היית מכין ממנה חביתה". רבי אליהו חיך אלי ואמר: "התקבלת לישיבה!". הוא הסביר: "ישיבה היא לא בית ספר תיכון, כאן חשוב לי לבדוק שיש לך שכל ישר. את כל שאר הידיעות תוכל להשלים כבר". מההחלטה הזו של רבי אליהו יצא יהודי תל אביבי בן תשעים וחמש, יודע אהלות ואב לשבט שלם של תלמידי חכמים. כל נכדיו וניניו יושבים ולומדים יומם ולילה, כולם הקימו משפחות של תורה. אלפי שעות של לימוד - בזכות החלטה וענותנותו המופלגת של רבי אליהו, שלא דחה את אותו בחור תם, בור ועם הארץ מעל פניו! כשסיפרו מעשה זה למרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל - התפעל ביותר, עד שבמשך שבועות רבים חזר וסיפר אותו לכל ראש ישיבה שבא אליו, כשהוא מברר: "מה אתה היית עושה? היית מקבל בחור כזה או לא?".

(מתוך 'ומתוק האור - פניני הגראי"ל')

הגבאי סקר אותנו במבטו והכריע: "יהי כן". נותרה לאברך רק דקה אחת לתחילת השיעור. הוא ניצל אותה לברר אצל הציבור באיזו מסכת הם אווזים. "אהלות", השיב אחד הזקנים, וליבו של האברך נפל. אהלות? הוא לא יודע מימינו ומשמאלו במסכת הזאת. כשהציע את עצמו סבר שהשיעור הוא רק לקרוא כמה משניות בסדר מועד, ולהסביר אותן. דבר שאינו דורש ממנו הכנה מוקדמת. הקשיש שישב לידו הבחין במבוכתו, וקרא לעברו: "אל תדאג, אני אעזור לך".

האברך העיף בו מבט. בעל בית. מה כבר יוכל לעזור לו? אלא שיש הפתעות בחיים. הקשיש התברר ככלי מלא וגדוש, בעל ידיעות עצומות. האברך רק חזר בקול רם על הדברים שאמר, ובאופן הזה התנהל השיעור כולו.

פלאי פלאים! - השתאה האברך - לעולם אי אפשר לדעת מה מסתתר מאחורי בעל בית זקן.

כשהסתיים ה'שיעור' המאולתר ניגש אליו ושאל בפליאה: "איך מגיע יהודי תל אביבי לבקיאות כזאת באהלות?".

"זה כלום, ממש שטויות" - הניף הזקן את ידו - אבל יש לי ילדים מיוחדים. בן אחד דיין בירושלים, בן שני בסלבודקא... וכך הלאה ומנה לפניו את שמונת ילדיו, ששבעה מהם הם בני תורה ותלמידי חכמים.

"כעת עוד יותר קשה לי" - המשיך האברך - "איך זכית לכל זה?".

"הכל בזכות רבי אליהו לופיאן!" - אמר היהודי.

"לא יתכן שלמדת בכפר חסידים" - הספיק האברך לערוך חשבון מהיר של השנים - "איך הגעת לרבי אליהו?".

השיב הקשיש: "גרתי בלונדון, בגולדס גרין, ולמדתי בתיכון המקומי. החברים שלי המשיכו לאוניברסיטה, וכמעט כולם נשאו לגויות. ידעתי שזה המסלול הצפוי גם לי, אם אלך לשם, וידעתי שאיני רוצה להתחתן עם גויה. חשבתי: מי יערוב לי שלא אכשל? לאחר הרבה מחשבות, התחבטויות ודיונים החלטתי ללכת ללמוד בישיבה.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

באיזה מקרה ראוי להימנע מאכילת פירות מחוץ לסוכה?

ואכילה ארעית, פירושה - לחם בכמות הפחותה מ'כביצה' (45-53 גרם, לשיטות השונות), או מאכלים אחרים, כגון פירות, בשר, דגים, ביצים, ומאכלי חלב, בכל כמות שהיא. ואם אוכל את המאכלים האחרים באופן הנחשב כ'קביעות' (ראה במקורות), ראוי להחמיר ולאוכלם בסוכה, אך אין לברך על אכילה זו ברכת 'לישב בסוכה'.

[שו"ע תרלט, ב, ומשנ"ב יב, יג רטו; ביאורים ומוספים דרשו, 16 ו20, וראה שם, 18]

כפי שלמדנו, מצות הישיבה בסוכה היא: "תשבו - כעין תדורו", כלומר, להשתמש בסוכה כדירת המגורים של כל השנה. ולכן, חו האם מותר לשתות מים מחוץ לסוכה באמצע סעודת יום טוב? לאכול בסוכה. אולם, אין הדברים אמורים אלא באכילת 'קבע', אבל אכילה 'ארעית', מותרת מחוץ לסוכה, כיון שגם בכל ימות השנה מצוי הדבר שאוכלים אכילה ארעית מחוץ לבית, ולכן אין אכילה זו סותרת למצות 'כעין תדורו'.

האם מותר לשתות מים מחוץ לסוכה באמצע סעודת יום טוב?

ולענין קפה ושוקו, כאשר שותה אותם באופן הנחשב כקביעות: יש אומרים שראוי שלא לשתותם מחוץ לסוכה, ויש חולקים. והנמצא באמצע סעודת פת - יתכן שאסור אף בשתיית מים מחוץ לסוכה, כיון שהמים נחשבים כחלק מהסעודה, אשר חובה לאוכלה בסוכה. ויש שהסתפק אף בנוגע לפירות וכדומה, אם מותר לאוכלם באמצע הסעודה מחוץ לסוכה.

[משנ"ב תרלט, יג, שעה"צ כט וילג, וביה"ל ד"ה ויין; ביאורים ומוספים דרשו, 14-15]

מותר לשתות מים ומשקאות קלים מחוץ לסוכה, ללא הגבלה. אולם, לענין יין - נחלקו הפוסקים אם מותר לשתותו מחוץ לסוכה באופן הנחשב כ'קביעות', ויש מהראשונים שכתב ששתייה בכמות של 'רביעית' (86-150 מ"ל, לשיטות השונות), נחשבת כקביעות. ולמעשה, באופן זה יש לשתות את היין בסוכה, אך אין לברך ברכת 'לישב בסוכה' על שתייה זו. ובנוגע למיץ ענבים, נחלקו הפוסקים אם דינו כיון לענין זה.

מדוע נמנע הגר"א מווילנא מלישון במשך כמה ימים בחג הסוכות?

והנמצא במקום שאין בו סוכה, ואם לא יישן יסב לו הדבר צער - יש אומרים שאינו רשאי להימנע מלישון מחוץ לסוכה, כיון שהדבר מונע את שמחת החג; ויש אומרים שאף על פי כן, יש מעלה בהימנעות משינה מחוץ לסוכה. וכך נהג הגר"א מווילנא, שבהיותו בכלא בחג הסוכות, נמנע מלישון במשך כמה ימים, למרות הצער הגדול שבדבר.

[שו"ע תרלט, ב, משנ"ב יא, וביה"ל ד"ה אפילו שנת; ביאורים ומוספים דרשו, 12 ו18]

כפי שלמדנו, השינה בסוכה היא בכלל החובה של "תשבו - כעין תדורו". ואסור לישון מחוץ לסוכה בין ביום ובין בלילה, ואפילו שינה 'ארעית', דהיינו נמנום קצר וחטוף הנמשך פחות מדקה; וזאת, גם אם נמנע באופן שאין לחשוש שמא השינה תתארך, כגון שראשו מונח בין ברכיו. ומי שנרדם מחוץ לסוכה והתעורר, אינו רשאי להמשיך בשנתו מחוץ לסוכה.

* מצות השיבה בסוכה, היא להשתמש בסוכה כדירת המגורים של כל השנה, באופן שהסוכה תהיה הדירה העיקרית במשך ימי החג. וחובה לאכול, לשתות ולישון בסוכה, וכן לשהות בסוכה כדרך ששוהים בבית, ובכל רגע של שהייה בסוכה מקיימים מצוה. ואסור להכניס לסוכה כל כלי שאין דרך להכניסו לחדרי המגורים שבבית, ולכן אין להכניס לסוכה את כלי המטבח הגדולים, כגון סירים ומחבתות, אף כשהם נקיים. את כלי השתייה - כוסות וכדומה - מותר להותיר בסוכה אף לאחר השתייה, כיון שאינם מאוסים ככלי האכילה, ועוד, שמזדקקים להם פעמים רבות במשך היום.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע נוהגים לתקוע 'תרועה גדולה' ו'תקיעה גדולה'?

ומנהג בני אשכנז עוד מימות הראשונים, להאריך בתקיעה האחרונה מהתקיעות שמוסיפים לאחר תפילת מוסף, והיא מכונה 'תקיעה גדולה'; וכן נהגו להאריך בתקיעה האחרונה מהתקיעות שלפני מוסף, ויש שכתב טעם לדבר, שעושים כן כדי לסמן לציבור שהסתיימו סדרי התקיעות שלפני מוסף.

מנהג קדום מימות הגאונים, להריע לאחר תפילת מוסף 'תרועה גדולה', דהיינו תרועה ארוכה מהרגיל, וכך מנהג בני ספרד עד לימינו. וטעם המנהג - כדי 'לערבב את השטן', שלא יקטר על שהולכים לאכול ולשתות כאילו אינם יראים מאימת יום הדין. וטעם נוסף - לזכרון לציבור, לבל ישכחו את ענין התעוררות הרמוז בתקיעה, לשוב מעבירות שבידם.

[סימן תקצו, סעיף א' וס"ק א; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

הלוח היומי

כ"ה באלול | יש המקיימים ביום זה את הילולת התנא רבי אלעזר ב"ר שמעון בר יוחאי ע"ה

יום זה הוא היום הראשון לבריאת העולם (לשיטת ר"א בן הורקנוס), ובו נבראו האש והמים, שמים וארץ, האור והחושך. (ויקרא רבה כ"ט, א, וכן פרקי דרבי אליעזר ח, א).

ביום זה בשנת ג' אלפים תכ"ח, נשלמה בניית חומת ירושלים בימי נחמיה: "וַתִּשְׁלַם הַחוֹמָה בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לְאַלּוּל לְחַמְשֵׁים וּשְׁנַיִם יוֹם. וַיְהִי כִּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ כָּל אוֹיְבֵינוּ וַיֵּרְאוּ כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵינוּ וַיִּפְּלוּ מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם וַיִּדְּעוּ כִּי מֵאֵת אֱלֹקֵינוּ נַעֲשֶׂתָה הַמְּלָאכָה הַזֹּאת." (פרק ו', פסוק טו-טז).

יארצייט:

יש המקיימים ביום זה את הילולת התנא רבי אלעזר ב"ר שמעון בר יוחאי ע"ה (ג' תתס"ב).

תקמ"ו: רבי יחיאל מיכל ב"ר יצחק (מדרוהוביץ') יונגרלייב זצ"ל, המגיד מזלוטשוב.

תקס"ט: רבי שאול ישועה ב"ר יצחק אביטבול זצ"ל, אב"ד צפרו-מרוקו, בעל אבני שי"ש.

תרנ"ג: רבי דוד ב"ר חיים (מצאנז) הלבפשטאם זצ"ל, מקשאנוב.

תש"ל: רבי ראובן ב"ר יהודה נדאף (נדב) זצ"ל, אב"ד חולון, בעל דודאי ראובן.

תשס"ח: רבי בנימין יהושע ב"ר ברוך זילבר זצ"ל, בעל אז נדברו, ברית עולם, שביתת הארץ, בית ברוך ועוד.

כוחו העצום של הרהור תשובה

הג"ר יחזקאל לוינשטיין אמר: כתוב בזוהר מי שמהרהר בתשובה בחייו ולא הספיק לעשות תשובה, ההרהור של תשובה עומד לפני השי"ת ואינו זז ממנו עד שמשבר את כל המחיצות ומעלהו משאול הגהינום לגן עדן. ונראות להתפלא מזה עד היכן כח של הרהור טוב שאדם מתפעל ורוצה רק במחשבתו להתקרב אליו ית'.

(זכרון יחזקאל עמ' ס)

נשתדל להתאמץ במצות התשובה ונזכור שכל מחשבה קטנה של תשובה עומדת לפני השי"ת להמליץ טוב בעדנו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il